

Д. О. Швець
студ. III курсу
спеціальність «Право»
Науковий керівник: ст. викл. М. С. Федорко

ДОГОВІР ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ МУЗИЧНИХ КОНЦЕРТІВ: ОКРЕМІ ЗАУВАЖЕННЯ

Музичні концерти є невід'ємною складовою культурного виховання людей, а також одним зі способів проведення вільного часу. В Україні концертна діяльність є доволі активною, а правовідносини, які виникають внаслідок укладання договору про організацію музичних концертів врегульовані досить фрагментарно.

Договір про організацію концертної діяльності, який є підставою виникнення відповідного правовідношення не передбачений в законодавстві України, а отже є непоіменованим. Зазначене зумовлює учасників відносин з надання послуг у сфері організації концертів, керуючись нормами законодавства, розробляти власні, персоніфіковані умови, закріплюючи їх у відповідному договорі.

Ситуацію ускладнює відсутність спеціального нормативного акту, який би регулював надання культурно-видовищних послуг. На сьогодні в Україні суспільні відносини з організації концертної діяльності низкою нормативних актів, зокрема Цивільним кодексом України, Законом України «Про гастрольні заходи в Україні» від 10.07.2003 [1], Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації та проведення гастрольних заходів» від 15.01.2004 [2].

Закон України «Про гастрольні заходи в Україні» встановлює, що гастрольним заходом є видовищні заходи закладів, підприємств, організацій культури, творчих колективів, у тому числі тимчасових, окремих виконавців за межами їх стаціонарних сценічних майданчиків, а мета проведення заходів майже в усіх випадках є комерційною (спрямованою на отримання виконавцями доходу). Гастрольні заходи, за винятком благодійних гастрольних заходів, проводяться з метою отримання доходів [1, ст. 1].

Укладаючи договір про організацію музичних концертів слід враховувати те, що він є специфічним і не регулюється лише положеннями глави 63 ЦК України, яка містить загальні положення про послуги. Його специфіка залежить від різних чинників, зокрема від суб'єктного складу, порядку укладання, оплатності цього договору тощо.

Сторонами договору про надання концертних послуг є виконавець та замовник. На стороні виконавця може виступати безпосередньо артист (творчий колектив) або представник виконавця (артиста), наприклад,

концертний директор [3, с. 208]. Замовником є особа, яка, як правило, на оплатній основі, організовує концерт (організатор, посередник). В цьому випадку форма про організацію музичних концертів має вигляд письмового документа, що містить у собі необхідні реквізити (підпис сторін, що підтверджує їх волевиявлення). Договір буде вважатися укладеним з моменту підписання його усіма сторонами договору. Такий договір може містити у собі спеціальний додаток – райдер. Райдер – це своєрідний перелік вимог артистів чи гуртів до організаторів концертів, який, як правило, оформлюється у вигляді додатку до договору. На сьогодні категорія «райдер», законодавчого закріплення не знайшла, що має наслідком існування полярних моделей вирішення спорів, пов'язаних із порушенням умов, зазначених у райдері.

Звісно, концертна послуга надається безпосередньо глядачам, які в рамках правовідношення із зазначеним суб'єктним складом можуть мати статус третіх осіб. Відповідно ст. 638 ЦК України договором на користь третьої особи є такий, в якому боржник зобов'язаний виконати свій обов'язок на користь третьої особи, яка встановлена або не встановлена у договорі. За ним виконання на користь третьої особи може вимагати як особа, яка уклала договір, так і третя особа, на користь якої передбачено виконання, якщо інше не встановлено договором або законом чи не впливає із суті договору [4, ст. 638]. У цьому разі глядач (глядачі) мають право пред'явити претензію безпосередньо виконавцю. Глядач (глядачі), як учасник правовідношення у сфері надання концертних послуг може мати статус третіх осіб, які отримують виконання.

Договори на користь третіх осіб та про виконання третій особі відрізняються тим, що за останнім договором третя особа отримує виконання, але не має права вимагати його виконання, якщо боржник ухиляється від виконання. У разі, коли сторонами договору виступають безпосередньо виконавець/представник та особа, яка має пряме відношення до організації концерту (організатор, посередник тощо) договір про організацію концерту має характер взаємопогоджуваного, тобто його укладення залежить від домовленості його сторін та їх волевиявлення.

Можливий й інший суб'єктний склад договору про організацію музичних концертів, коли договір укладається між виконавцем/представником та безпосередньо споживачем концертних послуг – глядачем (глядачами). У цьому разі договір про надання концертних послуг буде мати характер публічного договору, визначення якого міститься у ст. ст. 633 ЦК України. За імперативної конструкції умови публічного договору встановлюються однаковими для всіх споживачів, крім тих, кому за законом надані відповідні пільги [4, ст. 633]. Тож виконавець не має права надавати переваги одному споживачеві перед іншим щодо укладення публічного договору, якщо інше не встановлено законом.

Також слід враховувати те, що виконавець не має права відмовитися від укладення публічного договору за наявності у нього можливостей надання послуги. У разі необґрунтованої відмови виконавця від укладення публічного договору він має відшкодувати збитки, завдані глядачеві такою відмовою. Також договір між виконавцем та глядачем є договором приєднання. Відповідно до ст. 634 ЦК України договором приєднання є договір, умови якого встановлені однією зі сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої сторони до запропонованого договору в цілому. Друга сторона не може запропонувати свої умови договору [4, ст. 634]. На думку С. О. Бородовського договір приєднання є формою укладення договору, а не видом договору [5]. У випадку з концертними послугами такою формою є квиток. Правовідносини між організатором/посередником та потенційним глядачем встановлюються шляхом придбання однією зі сторін (глядачем) права на отримання концертної послуги, яке вона зможе реалізувати за допомогою квитка [6, с. 170]. Квиток містить у собі спеціальний штрих-код, дату та місце проведення концерту та ім'я виконавця чи назву гурту. Відмова від квитка та повернення його знов до організатора концерту з юридичної точки зору є одностороннім розірванням договору.

У разі, якщо глядачеві надається можливість повернення квитка, правовідносини між суб'єктами припиняться. Але можлива ситуація, коли організатор не передбачив можливість повернення квитка. У такому разі глядач має право на розірвання договору у судовому порядку за наявності поважних причин, відповідно до ст. 652 ЦК України [4, ст. 652].

Вважаємо, що договір про організацію музичних концертів потребує закріплення в окремому нормативному акті на рівні закону, який має визначати правовий статус його суб'єктів, істотні умови договору, форму, права та обов'язки сторін, питання цивільно-правової відповідальності за порушення умов про організацію музичних концертів, що дозволить ефективно врегулювати зазначені відносини.

Список використаної літератури

1. Про гастрольні заходи в Україні : Закон України від 10.07.2003 № 1115-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1115-15> (дата звернення: 25.03.2020).
2. Про затвердження Порядку організації та проведення гастрольних заходів : Постанова Кабінету Міністрів України від 15.01.2004 № 35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/35-2004> (дата звернення: 25.03.2020).
3. Доценко О. О. Суб'єкти цивільно-правових відносин у сфері шоу-бізнесу. *Часопис Київського університету права*. 2012. С. 207–211.
4. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 25.03.2020).

5. Бородовський С. О. Укладення, зміна та розірвання договору у цивільному праві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Харків, 2005. URL: <http://www.disslib.org/ukladennja-zmina-ta-rozirvannja-dohovoru-u-tsyvilnomu-pravi-ukrayiny.html> (дата звернення: 25.03.2020).
6. Корбут О. О. Юридична природа договору надання концертних послуг: *Університетські наукові записки*. 2013. № 4 (48). С. 168–173.